

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár 1 évre 12' — pengő.
Postatakarékpénztári csekk-számla: 43.916

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVESZ IMRE. FELFŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: AY SANDOR.

Hanyatlík-e vallásos költészetünk?

Nézzük az egyház felől, s okvetlenül igazat adunk Mándoki Erzsébetnek: vallásos költészetünk kiszáradó fa. Mindinkább arra szorulunk, hogy külföldi fordításokkal takargassuk hitéletünk elsivárodását. Saját istenes énekeink egyre szürkébbek; hangjuk tompul, áhítatuk földre zuhan, mint a nehéz ólom. Az szintén igaz, hogy valahol másutt a „nem hívők” közt még inkább fölismerhető a „hitvallás sodró ereje”. Neveket is említ a cikk: Adyt, Móriczot, Szabó Dezsőt.

A dolog velejében tehát egyetértek Mándoki Erzsébettel. Csak szeretném még nyomatékosabban hangsúlyozni: nagyszerű modern költészetünk egyáltalán nem mutatja a vallásos érzésnek azt az elsorvadását, amelyiknek elrémitő példája mai énekeskönyvünk. Ellenkezőleg: a 16. század óta soha olyan mélységes vággyal nem sovárgott a magyar lélek a földöntúli bizonyosságra, mint a mi korunkban.

Nem külön magyar tünet ez. Végkép bealkonyult a materializmusnak; természettudósok hirdetik, hogy az elektronokból épült mindenség csupa erő, szellem — „a világ egy gondolat”. Kiderült, hogy a „természeti törvény” sem érvényes minden esetben. Amit a 19. század kivétel nem tűrő kényszernek hirdetett, csak szerény statisztikai szabály: többnyire érvényes, de nem mindig. Ez pedig más nyelven azt jelenti, hogy a „csoda” lehetséges. Ilyen korban a költő, a világlelek kifejezője, akár ismeri az új tudományos eredményeket, akár nem, nagy érzékenysége következtében már a 20. század hajnala óta egyre inkább megtelik annak a tudatával, hogy az anyagi valóság csak látszat. Amint Ady kifejezi: „túlról hozott”, valami magasabb felé mutat az ember élete. Ady vallja ezt, Ady, akit Makkai Sándor még püspök korában nevezett el, jogosan, a legnagyobb magyar vallásos költőnek.

S ugyan lehet-e a vallásos érzés apadásáról beszélni olyan korban, amelyik legnagyobb vallásos költőnköt adta? Még akkor sem lehetne, ha Ady elszigetelten állana. De éppen nem ez az eset. Hogy

csak protestáns kortársai közül soroljuk föl a legkülönbeket: Móricz, Szabó Dezső, Németh László, Kodolányi János regényben és drámában bőséges bizonyítékát adja, hogy vallásos lélek, s Isten ítélő széke elé bocsátja a világot. És ott vannak a költők: Tóth Árpád, Oláh Gábor, Erdélyi József, Sinka István, Szabó Lőrinc, Gulyás Pál, Reményik Sándor, Gyóni Géza, Áprily Lajos, le egészen a fiatal Gellért Sándorig.

Nyilván másról van itt szó, s erre is utalt már Mándoki Erzsébet. A költők megtelnek vallásos áhítattal, s az egyház hűvösen elnéz a fejük fölött. Vagy nem így van? Mit értékesítettünk idáig, gyülekezeti összejöveteleinken, az alkotásaikból? Igaz, a költők bűnös, gyarló földi emberek. Föl-fölemelkednek a magasságokba, meg visszarogynak. De nem int-e az Írás világosan, hogy azt ne mondjuk rájuk, bűnbánatukra: Isten! háládat adok néked, hogy nem vagyok olyan, mint egyéb emberek, ragadozók, hamisak, paráznák; vagy minémű im e publikánus is...

Itt a zsinati Énekeskönyvünk: nincs az a súlyos kritika, amelyre rá ne szolgált volna. A református istentisztelet lényeges része az ének. Ma mikor tele a költészetünk a magyarság lelki ébredésének hangos bizonyoságtételeivel, ne pironkodjunk tovább e miatt a dícséretgyűjtemény miatt. Szánjuk rá magunkat mennél előbb a gyökeres megújulásra. Használjuk föl az alkalmat, hiszen a 16. század óta soha ennyire bővében nem voltunk a magasrendű vallásos lírának.

Természetesen kutassuk át régi költészetünket is. Talán az lenne legcélszerűbb, hogy ne papok végezzék az első kiválogatást, hanem esztétikusok. Amit ők összeszednek, rostálja meg aztán az egyedül illetékes egyházi hatóság. Részletekben lehet az ének közt problematikus, egész strófák, vagy talán csak egyes szavak. Ha strófák, el kell őket hagyni, ha szavak meg kell őket változtatni. A nép magát Petőfit is kijavítja, megrövidíti, összevonja. Balassa Bálinttal már a 17. században megtették ezt: át-

irták nagyon is merész, egyéni vallásos vívódását. A vers a közösségé. Mondja a filológus, amit akar; a költő tudja, hogy vers értéke nem függ csupán egyes szavaitól — ő maga is akárhányszor átdolgozza, változtatgatja utólag. A cél itt megér minden apró áldozatot: a legmagyarabb réteget, református híveinket kell végre olyan énekeskönyvhöz juttatnunk, hogy méltó legyen legszebb költői értékeinkhez, líráink világszínvonalához.

Hiánytalan gyűjteményt így sem kaphatunk. De ennek nem a költők az okai. Mikor tett az egyház kísérletet, hogy kedvet adjon vérbeli lírikusainak gyülekezeti énekek írására? Pedig ma igazán megvan a költőkben minden hajlandóság közösségi érzések kifejezésére. Értessük meg velük, hogy az egyház igényli szolgálatukat. Hiszen ők már eleve bő jelét adták, hogy lehet rájuk számítani. Zenénknek szintén akkora lendületet adott Bartók és Kodály, hogy a fiatalabb nemzedéktől egészen új egyházi dallamokat is lehet remélni.

Juhász Géza.

A stóla

Csak úgy könnyedén nem térhetünk napirendre lapunk szerkesztőjének azon kívánsága felett, melyet Hegedűs Kálmán szolgatársunknak lapunk 10-ik számában a stóláról közzétett felfogására újabb megnyilatkozásokat vár. Nem pedig azért, mert a lelkészválasztás ügyének rendezésén túl aligha van még egy nagyobb horderejű kérdésünk, mint a sokat vitatott stóla-kérdés. De meg talán ahány gyakorló-lelkész van, annyiféle „meggyőződést” lehetne felsorolni e kérdésről, mivelhogy mindannyiúnknak nemcsak anyagi életét, de egész lelkési munkája menetét is lényegében érinti ez a probléma.

Hegedűs Kálmánnak nem ugyan cikke hangjában, de „meggyőződése” tartalmában teljesen igazat kell adnunk. A dolog jobb megértéséhez azonban tudnunk kell, hogy amint lelkési egzisztenciánk sok más kérdése, úgy a stóla is, hosszú történelmi kialakulás eredménye és éppen az egyházi életnek megvan az a kellőleg indokolt természete, hogy a történelmi hagyományokat nem hagyja egykönnyen. Általában a lelkési fizetés egész jogi és anyagi természete szinte e század küszöbéig hasonlított a mai mezőgazdasági cseléd fizetésének természetéhez. — Vagyis az egyes fizetési tételek külön meghatározott hivatali szolgálmányokért jártak, továbbá a szinte teljességgel mezőgazdálkodással foglalkozó hivektől természetben utaltattak ki úgy, hogy még nem is olyan régen, csupán az ipari kapitalizmust megelőző korban a pénzgazdálkodás és pénzforgalom igen korlátozott volta miatt, ami csekélységet természetben kiszámolni nem tudtak vagy a lelkész ama csekély szükséglete kiegyenlítésére, amit csak készpénzben fedezhetett: készpénzt is fizettek a hívek, de ezt is külön megnevezve, esetenként a mai értelemben vett stólaris funkciókért. Mivel pedig az egykorúak előtt a közzgazdasági felfogás éppen nem tulajdonított a készpénznek akkora jelentőséget, mint ma, de meg mivel ezt úgyis csak a funkciókat igénybevevők, esetenként fizették, az egyes funkciókért külön megkívánt készpénzfizetés senkinek sem

okozott feltűnést, még akkor sem, ha ezen felül az egykorúak előtt is lényegtelen összegű készpénzpáréből fedezendő külön készpénzfizetést is kapott a lelkész az egyház közpénztárából. Már most eltekintve itt a stóla egész multjának felvázolásától, amiből külön kitűnik, hogy éppen ez az illetmény-águnk a legrégebb és a Szent Írásokból leginkább igazolható — a baj akkor következett be, amikor a mult század 60-as éveitől kezdve, a közzgazdasági élet gyökeres megváltozásának kényszerítő hatása alatt a sokféle elnevezésű s ezernyi célt leszögező, mindmegannyi fajta fizetési tételleket, egyösszegben megváltották az egyházak, úgy azonban, hogy a földingatlanon kívül éppen a stólaris javadalom kimaradt a megváltási manőverből, bizonyos arra a kényelmes álláspontra helyezkedve, hogy ez úgy sem terhel minden egyháztagot, hanem csak azt, akinek az illető funkcióra ad hoc szüksége van. Még problematikusabbá teszi a helyzetet, hogy kivált az apróbb eklézsiák (Baranya, Szatmár) a sok egyéb javadalmi tételleket sem váltották meg, ma sem, nem hogy a stólahoz merészelnének nyúlni, márpedig a külön sódort, külön borsot stb. kiszolgáltatni nemcsak természetben nehéz ma már, de azok mai napi folyó árát megállapítani is nem kevésbé körülményes. Ilyen helyeken tehát ott kell kezdeni a dolgot, ahol a tehetősebb helyek a lelkési illetmény modernizálását még a mult század derekán jó móddal elvégezték. És mindenütt ott kell folytatni az eljárást a stóla megváltásával, ahol az abba maradt az egyéb fizetési tételek megváltásával.

Mert a stóla-kérdés egyetlen megoldását én is annak teljes megváltásában látom, amit ma nemcsak azért lehet és kell véghezvinnünk, mert a változott közzgazdasági viszonyok eléggé indokolják; hanem mert ezenfelül a lelki, egyházhűségi, hitbeli viszonyok mai megváltozása is ezt kívánja. Ma már valóban sokszor csak botránkozások köve a stólaszedés vagy a stólafizetés és könnyen diszkreditálja a legszentebb érdekeket. Közlelebről a megváltás módozataira nagyszerű kiindulás lehet az E. T. VII. tc. 32. § 2. bekezdése is, de szolgálhatom az ügyet konkrétumokkal is. Nevezetesen ne feledjük, hogy a kúnsági, hajdúsági s országszerte sok más helyek eklézsiái is túlestek a keresztelelési s esketési stóla megváltásán már a mult század végén, amikor az egyházpolitikai törvények érvényrejutása sokak felfogása szerint megkívánta, hogy ha díjtalan a közhatóság előtt kötött házasság és születés bejegyzése, legyen díjtalan az egyházi hatóságok előtt is. Ugyanakkor a temetési stóla megváltása azonban ezeken a helyeken is elmaradt. Am ha lehetővé vált annakidején a lelkési illetmények egyéb tételeinek megváltása, majd sok helyen — a mi egyházmegyénkben mindenütt — a keresztelelési és esketési stóla megváltása is, miféle akadály lehet akkor ma, a temetési stóla ilyen rendezésének is? Sőt van egyház, amelyik már ezen is túlesett: a tiszakürti. E gyülekezetben a presbitérium 1934-től az utóbbi 10 év alatt történt temetések átlagát az addig érvényben volt esetenkénti stólaival megszorozva, az így nyert összeget mind a lelkésznek, mind a kántornak és a harangozónak is évi általánösszegben fizeti ki az egyház közpénztárából, amit az egyház szokott rendes bevételeiből fedez és még hozzá ugyanakkor a presbitérium a rendes harangozást is díjtalan

tette, amit pótoltt ugyanakkor az úgynevezett pompa harangozás díjának lényeges felemelésével. Végeredményében 1934 óta Tiszakürtön, ha valaki temetetni akar, senkinek semmit sem fizet, kivéve a pompa harangozásért az egyház pénztárába, mihez természetesen hozzá kell számítani az érdekeltek engedékenységét is, mert megtörténik, hogy egyik évben az általános összegnél több stóla folya be esetenként és viszont. De a kérdés örökre le van zárva, éppen úgy, mint ahogyan a múlt század 90-es éveiben lezáródott a keresztes és esketési stólánál. Ennél jobb megoldást nem ismerek — nálunk a gyakorlat is kipróbálta már —, mert olyan próbálkozások, hogy szegényeknek meghatározott számú évenként az egyház közpénztára megtéríti a stólat vagy hogy más temetést megvált, de prédikációt nem, ezek nem jelentenek végleges megoldást, mert kicsoda dönti azt el, hogy ki a szegény, és teljességgel méltatlan dolog egyik fajta temetési stólat megváltani s a másik felét esetenként fizeteni. Utóbbi még a félmegoldásnál is rosszabb, mert az Ige üzletszerű kimérésére emlékeztet, mint mai szemmel az egész stóla-rendszer is. Végül még annyit, hogy ha a tiszakürti módon teljes összegében történt stólamegváltás esetében a temetkező fél mégis fizetni akar, ez valóban felülfizetés és ebben az esetben semmiféle kényszerhatás sem kíséri s nem is kísérheti.

Ami pedig Nagy Balázs segédlelkésznek e kérdésben nagyon megszívlelésre méltó s lapunk legutóbbi számában közölt véleményét illeti: hogy akár megváltás, akár más esetben a stólabevételével mit csinál a javadalmazás, ez teljességgel szívtől és hitétől függ, de magának a stóla-kérdésnek elintézését nem jelenti.

Megváltandó mindenféle stóla, ez a korszerűen egyetlen megoldás.

(Tiszakürt.)

Dr. Tóth Dezső.

A segédlelkész-probléma

Úgy az egyházkerületek, mint a lelkésztestületek lapjaiban per longum et latum tárgyalás alatt van a segédlelkész-probléma. A tiszántúli református egyházkerület múlt év őszi közgyűlése pontot akart tenni ennek a problémának megoldásához, legalább is egyelőre. Ugyanis szabályrendeletet alkotott ebben a kérdésben, amit a közgyűlés teljes egyhangú határozattal elfogadott és a püspöki hivatal pedig meghirdetett. Eddig az volt a joggyakorlat és természetesen egyedül törvényszerű dolog is, hogy a felsőbb hatóságok által megalkotott és meghirdetett szabályrendeletet az illetékesek minden megjegyzés nélkül elfogadták és életbeléptették.

Ügylátszik azonban, hogy egészen új módszerek kezdenek e téren is kialakulni egyházi életünkben. Tudomásom szerint ugyanis egyik egyházközösségünkben az történt, hogy amikor a szabályrendeletet tudomásulvétel végett bejelentették, a presbitérium a szabályrendeletet a maga teljes egészében nem fogadta el, sőt annak intenciója ellenére hozott határozatot. Kimondotta ugyanis a presbitérium, hogy a

szabályrendeletet a stóla-rendezés kérdésében nem fogadja el; hanem másként rendezi ezt a kérdést; úgy tudniillik, hogy az állami iskolákban való vallás-tanításért járó összeget nem számítja be a kápláni fizetésbe és más ehhez hasonló látszólagos kárpótlást adott. A presbitérium e határozatát azzal támasztotta alá, hogy az egyházi törvények díjlevélesonkítást nem engednek meg, márpedig a lelkipásztorok stóla-jövedelmének megcsökkentése a lelkipásztori díjlevél megcsökkentését jelentené. Ez az indoklás amilyen igaznak és elvi magaslaton állónak mutatja magát, éppen olyan hamis. A dolog lényege ugyanis az, hogy a díjlevélnek a stóla-ra vonatkozó pontja minden lelkipásztori díjlevélben csak egyféleképpen szólhat, éspedig akképpen: „Stóla az egyházkerület által megállapított szabályrendelet szerint.“ Ebből természetesen következik, hogy ha az egyházkerület a stóla kérdésében újabb szabályrendeletet alkot, akkor azt a lelkipásztornak minden további nélkül el kell fogadnia.

Jelen esetre ebből az tartozik, hogy ha az egyházkerület által megállapított stóla legalább 25%-át a segédlelkésznek juttatja az újabb egyházkerületi szabályrendelet, akkor azt minden további nélkül a segédlelkésznek kell juttatni és ezt semmiféle presbitéri határozattal megmásítani és elmagyarázni nem lehet, de nem is szabad. Nem szabad különösen a más módon való kárpótlást határozni, mert ez megint a segédlelkész személyének és munkájának lebecsülését jelentené. Az ilyenféle határozat ugyanis azt jelenti, hogy a külön munka elvégzése jutalmazandó, ha lelkipásztor végzi, de nem jutalmazandó, ha segédlelkész végzi azt.

A törvény megtartása és erkölcsi okokból ilyen és ehhez hasonló határozatok nem hozhatók és ilyen határozatok okvetlenül megsemmisítendőek. Ére ezennel is tisztelettel felhívom felsőbb egyházi hatóságunk figyelmét.

Engedtetsek meg, hogy egy, a másik oldalon is elkövetett hibát, illetve legalább is elírást leszögezzenek itt és tiltakozást jelentsek be ellene.

A „Lelkészegyesület“ folyó évi 9. számában a 35. oldalon egy dunántúli segédlelkész írja: „A segédlelkészek nyomorúságának egyik okát abban látom, hogy a rendes gyülekezeti lelkészek nem úgy bánnak velük, ahogyan kellene... Alacsonyabbrendű lénynek tekintik, akivel szabadon lehet rendelkezni.“ Ezen megállapítás ellen bocsánatot kell kérnem, hogy annyi érdemesebb lelkipásztor nevében én tiltakozzam, de lehetetlen szó nélkül elmenni az egész lelkipásztori kart dehonesztáló ilyen megállapítás mellett. Azt megengedem, hogy szórványosan fordulhat elő eset, amikor a segédlelkész érzékenységét bántó és sértő kijelentések vagy cselekedetek történnek a lelkipásztor részéről; de arról is meg vagyok győződve, hogy egy alapos utángondolás nyomán önmagától igazolódik az eset és megbékélnek a lelkek. Nem is akarom azzal szanaszáltni azt a megállapítást, hogy felhozam azt, miszerint bizony megesik az is, amikor a segédlelkész részéről történik a lelkipásztort bántó és sértő eset a segédlelkésznek akár a szavában, akár a cselekedetében. De ilyen nyelvöltögetésekkel sem mire sem megyünk. Ennél sokkal jobban tesszük, ha tartjuk magunkat a nagy Révész úrvacsorai ágendájában általunk minden alkalommal hangoztatott és a hívekhez adresszált ama figyelmeztetéshez:

„Szenvedjétek el egymást, ha valami panaszotok van egymás ellen.“

De nem is ildomos dolog, hogy Istennek szolgálói a nagy nyilvánosság előtt ilyen kemény vádakat vagdálnak egymás fejébe.

Dixi, et salvavi animam meam.

(Börvely.)

Peleskey Sándor.

Szolgálat

Urunk Jézus földi pályafutását tanulmányozva, aligha találunk meghatóbb és tanulságosabb jelenetet annál, mint amit a János ev. XIII. részben olvasunk. Ennek jelentőségét még fokozza az, hogy közvetlen utána az Úrvacsora sákramentumát szerezte Jézus.

Imé, az Úr megmosta a tanítványok lábait. A három első evangélista nem jegyzi fel ezt a történetet. De annál részletesebben megírja a negyedik evangélista, János apostol, kiről tudjuk, hogy az utolsó vacsoránál az Úr mellett foglalt helyet s fejét gyöngéden az Úr vállára hajlotta.

Még a mi szegényes képzeletünk is angyalszárnyakat ölt e sorok olvasása közben. Jelenjen meg lelki szemünk előtt, mint készül nagy gonddal langyos vizet az Úr. Mint övezi körül derekát kendővel. Mint hajlik a földig, hogy megüditse a tanítványok megjárta lábait. A régi népeknél szokás volt az, hogy a házigazda, az útról odaérkezett vendég lábait így megenyhítette. De ezt a munkát nemcsak hogy szolgálva, de egyenesen rabszolgával végeztették. Nem csoda tehát, ha Péter apostol, lelke felindulásával tiltakozik az Isten Fiának ekkora megalázkodása ellen... Jézusunknak azonban messzetekintő céljai voltak ezzel a szolgálattal, amelytől a Péter tiltakozása Ót dehogy is téríthette volna el. Így értjük meg a Péter önfeladott felkiáltását: „Uram, ne csak lábaimat, hanem kezeimet és fejemet is!“

Mi volt az értelme a lábmosásnak? Válasz volt ez arra a nagy kérdésre: miért jött Jézus e világra? Urunk megfelelt a nagy kérdésre már előbb egyenes válasszal, amikor az elsőség jelett versengő tanítványoknak azt mondja, hogy „aki közöttetek első akar lenni, legyen ti szolgátok“. A szolgálat jellemzésére pedig a maga tulajdon példáját állítja eléjük, ezzel a szóval: „Az embernek Fia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem, hogy Ő szolgáljon és adja életét váltságul sokakért.“

Igen, Jézus szolgálni jött e világra. Szolgálni és nem uralkodni... Csak azt ne gondolja senki, hogy a Jézus szolgálatának mi szabhatunk irányt. Ha az Isten Fia szolgálatának az ember szabhatna irányt: egyszerre de megszorodna a Jézus rajongóinak a száma...

A Jézus szolgálata önkéntes szolgálat. Ő önként szállt alá égi trónjáról, Bellehem jászolbölcsőjébe. Önként rejtette el Istenségét. Önként aláta meg magát a lábmosáskor. És önként lépett a Golgotára. Szolgálatát önkéntességéből következik az Ő szolgálatának függetlensége. Független ez minden földi szemponttól, s minden pillanatban az örökkévalóság nagy céljaihoz igazodik.

A mi Urunk Jézus szolgálatainak másik jellemző tulajdonsága az, hogy szeretetből történik. Mi az Ő

szereletszolgálatának mértéke? Gyűlöli a bűnt; de ugyanakkor tudja szánni és szeretni a bűnös embert.

Imé a nagy tanulság: az Isten Fia szeret engem és téged; szeret személyválogatás nélkül. És szolgálni akar szegénynek és gazdagnak; tudósnak és tudatlannak; gyermeknek és aggasztánnak. Mindenkinek, aki segítségért feléje nyújtja kezét. De az Ő szereletszolgálatával sohasem becézi vagy támogatja a mi bűneinket. Sokkal inkább: éppen szereletszolgálatával ki akar gyógyítani bennünket a mi bűneinkből. Az Ő szereletszolgálatát tehát a mi bűneinket gyógyító szolgálat.

Mindenekfelett pedig az Ő szolgálata örökérvényű szolgálat. Ha mi szolgálunk szeretetből másoknak, az legfeljebb csak annyi, mint egy pislákoló mécsvilág. A Jézus szolgálata pedig maradandóbb, mint a nap ragyogása az égen. Nyisd ki szemed embertestvérem s lásd meg, hogy a „leghűségesebb barát“ mindig ott áll melletted, csak a kezdet kell kinyujtanod utána. Tekints fel Reá. S mint a napsugár a feléje bámuló kis virágra: úgy reád esőkolja szeretetét és szolgálatát.

A mi Urunk Jézus szolgálata örökérvényű azért is, mert Ő a maga egész életét, mindenestől adja a mi szolgálatainkra és gyógyulásunkra. Adja az Ő megváltó keresztalját. „Betegségeinket Ő viselte. Fájdalmainkkal hordozá. Megsebesítetett bűneinkért. Az Ő sebeivel gyógyulánk meg.“ (V. ö. Esaj. 53: 4-5.)

Meghalni egy eszméért nagy dolog. Látván-látjuk, megteszik ezt manapság is az emberek. Hányan halnak meg a hazáért, szabadságért, hitükért... De meghalni a bűnösökért: erre csak az Isten Fia volt képes, ki a megváltó halált előre vállalta, amikor előre megmondotta: „Az embernek Fia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem, hogy Ő szolgáljon és adja életét váltságul sokakért!“

És most felteszem a kérdést: Miért szolgált az Isten Fia életével és halálával; és miért szolgál ma is az örökkévalóságban, az Atya jobbjára felől, ahol esedezik értünk? Minden bizonytalansággal nem azért, hogy Ő mitőlünk ellenszolgálatást nyerjen.

...Ha egy óriáshajó hihetetlen erővel és sebességgel rohan a tenger hullámain, nemcsak mély barázdát vág magának, a hófehér habba lörl víz tetején, hanem a tenger vizét úgy megmozgatja, hogy abba a barázdába a hajó után rohan a tenger hófehér vize s mérföldeken át valóságos fehér folyam kíséri az óriáshajót impozáns útjában.

Testvéreim, hát annyi ragaszkodás sem volna bennünk az Isten Fia szent személyéhez, mint amennyi van az élettelen fehér haboknak az elötte haladó hatalmas hajóhoz?

Ennek a hajóról vett egyszerű kis hasonlatnak az a tanulsága, hogy ragadjon magával bennünket a mi Urunk Jézus példája, s töltsön el minket is, jól vigyázzunk: nem a szolgálatnak megalázó lelke, hanem a szolgálatnak Istenfiúi lelke.

Szolgáljunk Istenünknek, az Isten Országának, s mindazoknak az eszményeknek, amelyeket az Isten Fia hirdetett, s amelyekből az Isten Lelke lehelletét érezzük.

És szolgáljunk embertestvéreinknek, a mi Urunk Jézus példájára. Hogyan? Miképpen? Kell ezt magyaráznom?

Körülöttünk úgy megnövekedett az emberi nyomorúság, hogyha csak köjjallal körül nem veszed magad és

ha csak három lépést teszel az emberek között: megtalálod a módját és alkalmát a szolgálatnak.

Szolgálj Istenednek és emberestvéreidnek. Ez a szolgálat megfehériti és megfényesíti lelkedet... Ezt a kellős tanulságot kiegészíti a harmadik: Ha pedig nem szolgálj Istenednek és emberestvéreidnek, okvetlenül szolgálni fogsz a bűnnek.

Emlékezzél meg arról, hogyha önzően magadat szereted csupán: már ellévedtél, már bűnös úton jársz. A te önszeretetedből és önszolgálatodból fakadnak a legsötétebb mulasztási és cselekedeti bűnök.

Fel a szívvel! Mi Istenjűságra pecsételtünk el amaz Elsőszülött által, aki szolgálni jött és érettünk adta az Ő hófehér életét... Oldozzuk fel és vessük le immár azokat a súlyos bilincseket, amelyek a mi Istenjűségünket a bűn rabszolgaságába nyűgözik. A mi Urunk Jézus szeretetszolgálatának követése által teljesedjen be közöttünk az Isten Országá.

U. S.

HÍREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

ALSÓSZABOLCS-HAJDÚVIDÉKI EGYHÁZMEGYE.

A nádudvari KIE és Leánykör tagjai március 28-án Debrecenben tartottak műsoros estét a debreceni Kollégium megsegítésére. A műsort Madarász József nádudvari lelképásztor bevezető szavai nyitották meg. Vázolta a magyarság mai helyzetét és rámutatott azokra a súlyos feladatokra, amelyek a háború befejezése után várnak a nemzetre, amikor építeni kell egy új világot a háború-okozta romokon. Szólt a Kollégium rendkívül nagy szerepéről a magyarság megmaradása és fejlődése szempontjából: ugyanakkor rámutatott arra is, hogy ez a feladat még fokozottabb mértékben fennáll a jövőendő magyarság nevelése és munkábaállítása tekintetében. Ezért kötelessége mindenkinek a Kollégium felerősítése, hogy eme hivatásának minél jobban megfelelhessen.

Előadásra került ezután Kovách Aladár: „Téli Zsoltár” című háromfelvonásos történelmi drámája. Meglepő jó alakítással szerepeltek Ilyés Péter segédlelkész mellett: Gáll Piroska, Csendom Juliska, Jakab Zsófia, Balogh Róza; továbbá a fiúszereplők közül: Papp Gyula, Beke István, Apagyí Lajos, Nagy János, Nagy József. Felvonások között eredeti magyar népdalcsokrot mutatott be a két egyesület dalárdája. Nagy átérzéssel és hatással szavalt Madarász Józsefné lelképásztor felesége, Jakab Zsófi és Ludman Erzsébet.

A nagyon szépen sikerült előadást Madarász József lelképásztor és felesége készítették elő, melynek teljes bevételét a debreceni Kollégiumnak ajánlották fel.

BIHARI EGYHÁZMEGYE.

Három püspök Nagyváradon. Tartalomban gazdag irodalmi est színhelye volt március 29-én Nagyvárad. A „Bihari Reformátusok Lapja” és a „Református Híradó” meghívásának eleget téve, a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság három vezére gyűlése: Dr. Ravasz László, Dr. Kapi Béla és Dr. Makkai Sándor adták lelki kincseik értékes gyöngyszemeit a váradi magyarságnak.

Kapi Béla az Irodalmi Társaság célját ismertette, mely szerint minden vizsgálódás középpontjában az ember lényege áll. Így a protestáns kultúra meg akarja mutatni az embernek azt, hogy milyenné kell lennie, vagyis újjászülött, igaz emberré, akin kirajzolódik Krisztus arca. A nemzet életében a protestáns kultúra nem szakadéktárogást mélyíti, hanem aranyhidat épít, mely nyelvi és felekezeti ellentéteket áthidal, s a magyar nemzeti kultúrában összekovácsol. Az életet magasba akarja lendíteni, földhöz közel, éghez közeledve főként egyet akar: a nemzet arcán is kiábrázolni Krisztus örökkévaló arcát.

Ezután Makkai Sándor történelmi elbeszélését olvasta fel. Lebilineselő előadása, nemkülönben művészi stílusa

mély hatást tett a hallgatókra. A kitörő taps — úgy éreztük — nem elég elismerés az ő ragyogó szellemének.

Végül Ravasz László tisztos és bölcs alakja jelent meg a hallgatóság nagy örömeire. A „Könyvek Embere és Emberek Könyve” most is olvastatott gondolataiból. Előadásában a műveltség isteni eredetiségének gondolatát fejtette ki a I. Móz. 1: 27 kk. bibliai Ige alapján. Ravasz püspök csillogó szelleme oly lelkesedésre hangolta a hallgatóságot, amelyre Nagyváradon alig volt példa.

Az est felejthetlenné tételében közreműködött a tanítóképző és leányliceum 150 tagú énekkara, Harsányi Gézánc Reményik-versek szavalásával és Harsányi Anna énekművésznő Mocskonyi Gabriella zongorakísérete mellett énekszámokkal. Végül Csernák Béla lelképásztor zárta be a magasszínvonalú irodalmi estet. T. Z.

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

Sárrétudvari református énekkara ápr. 4-én jólsikerült dalosdélutánt rendezett a hadbavonultak hozzátartozóinak megsegítésére. Iskolai, levante és felnőtt tagokból álló énekkar énekszámait szerepeltek a műsoron. Zagyva László karnagy és felesége, továbbá Gaál Iona tanítónő és László Kálmán énekkari tag szóló-énekszámokkal működtek közre. Ünneplés keretében adták át Nagy Ferenc lelképásztor húszeves elnöksége emlékéül a díszes emléklapot. A tíz és húsz év óta működő énekkari tagokat emlékéremmel tüntette ki a vezetőség.

Beszámoló a nyilastelepi konferenciáról. Igen jól sikerült, áldásokban gazdag konferenciát rendezett a nyilastelepi egyházrész március 25—28-án. Az előre felkért előadók közül Dr. Karácsony Sándor betegsége, Dr. Szabó Mihály pedig hivatalos elfoglaltsága miatt nem tudtak eljönni, helyettük Nagy István diakonissza-lelkész és Mezey Béla lelképásztor tartottak előadást Dr. Ferenczy Károly, Szentes László, Tamás Ferenc és Vajda Mária előadókon kívül. Áhítatot tartottak: Orosz János és Bárdi Ferenc segédlelkészek, valamint Mezey Béla. A konferencia 28-án, vasárnap istentisztelettel, úrvacsoraszentséggel és imaórával végződött. Az úrasztalához a konferenciának 85 résztvevője járult, akik az utánkövetkező imaórán meghatározott lelkével adták hálát Istennek az elvett áldásokért. Bizonyosságot tettek arról imádságaikban, hogy minden előadó lelke legjavát hozza s megérzett minden szolgálaton, hogy imádságos lelkek készültek azokhoz. Nagy örömmel szóltak arról a beszámoló és hálaadó imádságokban, hogy a Hegyi Beszéd boldogság feltételeiről hallottak. Ugyanezen sorozatba állították be a vasárnapi istentisztelet is, amikor Mezey Béla a békességről, mint a boldogság feltételéről hirdette az Igét.

A konferencia egyik látható eredménye, hogy megnövekedett az imaközösségben résztvevők száma.

Kereső lelkek ma is vagy talán jobban, mint bármikor megtalálhatják Istenben az igazi boldogságot!

SZATMÁRI EGYHÁZMEGYE.

Dr. Huszti Gaál Endre, a szatmári református egyházmegye tb. gondnoka, a tiszabecsi református egyház főgondnoka, v. államtitkár stb. március hó 24-én Budapesten elhunyt. D. Dr. Ravasz László püspök szolgálata után holttestét szülőfalujába: Tiszabecse szállították, ahol március 28-án délután a rokonok, volt barátok, ismerősök, valamint nagyszámú tisztelői és az egész gyülekezet részvételével a templomban lefolyt gyászistentisztelet után a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra. A templomban vitéz Juhász Ferenc helybeli lelkész imája után Török József, a szatmári egyházmegye esperese Pál apostol I. Kor. 13: 13 alapján hirdette a vigasztalás ígét, megemlékezve az elhunyt sokoldalú fáradhatatlan munkássága között az egyházi élet terén kifejtett áldozatos munkáiról, kiemelve, hogy minden tevékenységét a szülői házból és az ősi sárospataki Kollégiumban magabiztos tántoríthatatlan Hít, a magyarság szebb és boldogabb jövőjébe vett Remény és mindenekfelett a fajához és hitlestvéreikhez ragaszkodó és azokért mindent áldozni tudó Szeretet hatotta át. A temetőben liturgiális szolgálata elvégzése után Kovács Jenő milotai lelkész, tanácsbíró az egyházmegye és tisztviselői nevében mondott búcsút; míg Tóth Ferenc kispaládi lelkész, egyházmegyei tanácsbíró barátai, Dr. Varságh Zoltán szerkesztő munkatársai, végül Szilágyi Imre körjegyző, szülőfaluja nevében búcsúztatták el.

I R O D A L O M

Beszél a mult címen jelenik meg húsvét után a dunavecsei református templom építése 200. évfordulója alkalmából Lukácsy Imre nyug. lelkipásztor tollából a dunavecsei református egyházközség és Dunavecse község törvénye. A kötethez Molnár Lajos dunavecsei lelkipásztor, országgyűlési képviselő írt előszót. Bak Antal, gróf Teleki László, Dr. Kovács István és Dr. Máthé Elek színes tanulmányai gazdagítják a számos képpel megjelenő kötetet.

A kötet április végéig 4 P-s előjegyzési áron megrendelhető: Református Lelkészi Hivatal, Dunavecse címen.

A „Hajnal”, a Magyar Református Külmisziói Szövetség lapja most ünnepli 30 éves évfordulóját. A lap legújabb száma megemlékezik a lap első munkatársairól, a harmincévi munkáról, a Külmisziói Szövetség jelen feladatairól, különösképpen a missziói iskoláról. — A „Hajnal” és a külmisziói munkájára e helyen is Isten gazdag áldását kérjük.

Fehér Gábor: Az utolsó nagybotos. Exodus kiadás. 1940. 153 l. (2 P.)

Ebben a kedves írásban a híres debreceni Kollégium régi színes diákélete tárul elénk. Olvasása közben mi is benne élünk a századvegyi korban, az egyik cétus lakói vagyunk, halogatjuk Mikó szobafőnök úr meséjét lefekvés után a nagy Kollégium életének egy-egy szép részletéről. Csodálva olvassuk a régi diákok örömeiről, szorgalmáról, es — latintudásáról. De a könyvből jellemzést kapunk arról a régi diákról is, aki a híres Alma Mater református légkörben felnevelődve, megérve beesületes, derék, hazaszerető, vallásos magyar lett.

A jó Pásztor és juhai cím alatt jelent meg Dr. Victor János budapest-szabadságtéri lelkipásztor három bibliai elmélkedése. Mindegyik öröndetes esemény számunkra, valahányszor Victor János írása kezünkbe kerül. Bizonyosságtételének őszintesége s átütőereje, gondolatainak mélysége és tisztasága, előterjesztésének könnyedsége és világossága ragadta meg mostani írásából is lelkünket. Ez a negyvenoldalas füzet is olyan kevé, mely súlyos kalászkokkal gazdag: éppen ezért merjük nyomatékosan ajánlani olvasóink szíves figyelmébe. A debreceni Méliusz-könyvesbolt útján megszerezhető.

Hollandiában ökumenikus munkát adtak ki „Mit hisznek? Katholikus és református keresztyénség” címmel. A református részt Berkelbach utrecht-i, a katolikus részt Malmberg maastriichi professzor írta. A könyv minden polemikus él nélkül a két egyház felfogását ismerteti hitvalló módon. Megállapítják, hogy sok ellentétet hozott létre az a tény, hogy az egyes kifejezéseket a két egyház másképpen érti és értelmezi. A könyv célja a két egyház lelki közelítése egymáshoz.

Balatonszárszó—Budapest címen jelent meg *Koszorús Ilona* igen pompás füzet. A balatonszárszói konferenciáról Pest felé utazó *theologus* és *bölcsész* dialógja tulajdonképpen a füzet, melyben a két diák, a *theologus* egzisztenciát, egyházi és nemzeti kérdéseket, népi irodalmat és egyes személyeket egyaránt megvitát. Mind *tárgyi*, mind *elvi*, mind *irodalmi* szempontból igen sikerült alkotás s a Soli Deo Gloria Szövetség e krónikáját szívesen tudjuk ajánlani.

A keresztyén vallástanítás címen jelenik meg a közeljövőben Dr. Imre Lajos kolozsvári egyetemi tanár könyve. Ebben a könyvben a keresztyén vallástanítás anyagát és módszerét tárgyalja. Elvi alapvetésében felvázolja a vallástanítás lényegét és célját. A vallástanítás anyagát az új tanterv és utasítás alapján nyújtja, külön-külön érvényesítve az evangélikus és a református szempontokat. A könyv harmadik részében a vallástanítás tárgya, a gyermek áll előttünk. Itt kapjuk a legszükségesebb anthropológiai és lélektani szempontokat. Negyedik és ötödik részében a vallástanítás módszerével és eszközeivel foglalkozik. A könyv hézagpótló és egyedülálló a maga nemében a magyaryelvű idevonatkozó irodalomban. Nélkülözhetetlen minden vallástanítással foglalkozó lelkész, hitoktató, vallástanár, segéd-

lelkész stb. számára. De ott kellene lennie a vallástanítást végző tanítók, vasárnapi iskolai vezetők, gyülekezeti ifjúsági munkások kezében is. Előfizetési ára 2:50 P. Bolti ára 3 P lesz. Megrendelhető a „Lelkipásztor” kiadóhivatalánál, Celldömölk.

H A L O T T A I N K

Dr. Polchy István. Lapunk zártakor vettük a fájdalmas hírt, hogy Polchy István beregszászi kir. közjegyző, a beregszászi református egyház gondnoka, a tiszántúli egyházkerület tanácsbírája, sok szenvedés után megtért Istenéhez. A cseh megszállás gyászos éveiben nagy hűséggel állott őrt a magyarság ügye mellett és ami attól elválhatatlan volt: a református egyházi élet őrtornyán. A bölcs megítélés embere volt, kinek irányító szava messze sugárzott. F. évi április 6-án temették Beregszászon. Áldott legyen emlékezete.

K R Ó N I K A

Felhívás a lelkipásztorokhoz és segédlelkészekhez. Az ORLE közgyűlésének határozatából egyesületünk a Ravasz László Emlékkönyvből könyvkiadóalapja terhére megvásárolt 100 (egyszáz) példányt. Ennek vételárát, 1800 pengőt a Kálvineum főpénztárába a Ravasz László-alapítvány céljaira fizeti be, a 100 példány könyv pedig ajándékként kerül kiosztásra a tudományos önképzésre megfelelő anyagi erővel nem rendelkező ifjabb lelkészi nemzedék körében, a segédlelkészeket is beleértve. Felhívom tehát mindazokat a lelkipásztorokat és segédlelkészeket, akik az Emlékkönyvet anyagi erők hiányában megszerezni nem tudták és az említett határozat értelmében e könyvajándékban most részesülni szeretnének, hogy ezirányú öhajukat 1943 május hó elsejéig jelentsék be az ORLE főtárhelyénél (Debrecen, Központi Eggetem). Dr. V a s a d y B é l a s. k., ORLE-főtárhely.

Válasz egy hozzánk intézett kérdésre Horthy István püspökről. Horthy István a XVII. század második felében (1670-es években) két ízben is nagybányai pap volt, először mint rector scholae (iskolaigazgató) működött, majd pedig mint pap szolgált. Az iskola a debreceni Kollégium partikulája volt, de olyan fokú, hogy papok is tanultak ott. Horthy paplarsa volt Nánássy István: „A szü tilka” szerzője. — Horthynak a városi tanács, amely akkor protestáns és az egyházi ügyeknek is intője volt, „bátor szókimondásáért” felmondott. A tanács tagoknak a templomban külön padja volt s Horthy egyszer keményen megrögtte a katedréről a nemes uramékat, hogy üresen hagyják a padjukat. Valószínű, hogy a tanács tagok szombal esténként beható eszmecsere folytattak a közügyekről (ítélke mellett), az eszmecsere sokáig ellartott s másnap aztán nem tudtak idejében felkelni — nem biztos, hogy így volt, de így vagy ilyenféleképp lehetett! A tanácsurakat „képmutatók”-nak tisztelgette Horthy uram: „Viaszkorr”-t emlegetett, aminek ma az értelmét nem tudni, de alighanem „álarcos” vagy efféle, tehát képmutató lehetett az értelme. Ezt persze rossz néven vették a jó urak s ezért felmondtak neki (papmárasztás volt

még akkoriban szokásban). Különösen azt rótták fel Horthynak, hogy fiatal létére olyan keményen prófétált. Horthy akkor Máramaroszigetre ment, de néhány év múlva a nagybányaiak visszahívták. Vagy kihallak az érzékenykedő tanácsbeliek, vagy pedig belátták, hogy papjuknak igaza volt. Horthy utóbb Gyulafehérváron, majd Brassóban működött: erdélyi püspök lett. Pakols Józsefnek Mészörfalusi Kis Miklós nyomdászról néhány év előtt megjelent (a címe, gondolom: Magyar jalkya, vagy ilyenféle) regényében is említés van tőle Horthy István püspökről, mint Kis Miklós patrónusáról.

A genfi lelkészek társasága igen komolyan foglalkozott a lelkészek heti pihenőnapjának kérdésével. A szabályzatban eddig is benne volt, hogy a lelkészeknek joga van heti egy szabad napra. Most ezt kijavították úgy, hogy a lelkész köteles hetenként egy szabad napot tartani. Minden lelkészt felszólítottak, hogy gyülekezetével közölje lehetőleg több formában és több alkalommal, hogy melyik napot igényli magának. Ugyanekkor azt is közlik gyülekezetükkel, hogy halasztást nem tűrő ügyben ezen a napon ki helyettesíti az illetékes lelkészt. A lelkészek szabadnapjainak listáját az újságokban közlik, a gyülekezeti helységeken kifüggesztik, a telefonkönyvben is jegyzik, hogy félre-ételek ne legyenek.

HIVATALOS ÉRTEŚÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1154-1943. szám. TÁRGY: Testnevelési adatok beküldése.

KÖRLEVÉL

közép- és középfokú iskoláink tekintetes igazgatóságához.

Értesítem a közép- és középfokú iskoláink igazgatóságait, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a testnevelési adatok beküldése tárgyában kiadott 147.293-1940. IX. 2. sz. rendeletét 1943 március hó 26-án kelt rendeletével hatálytalanította, tehát a testnevelési tanárok személyi és a tanulók testfejlesztési adatainak beküldése (törzslap és sárgaszínű órarend) szükségtelen.

Debrecen, 1943 április 3.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1157-1943. szám. TÁRGY: Hadiárvák gondozása.

FELHÍVÁS

a bérháztulajdonos egyházi hatóságokhoz.

A hadiárvák fokozottabb gondozásának biztosíthatása érdekében Kállay Miklósné önmagyméltósága a rádió útján felhívást intézett a magyar társadalomhoz s kérte, hogy a nagyobb bérházak lakói, illetve a kisebb bérházakból alakítandó házcsoportok lakói vállalják el egy-egy hadiárva felneveléséhez szükséges fedezet biztosítását. A felhívás szerint a lakók anyagi helyzetüknek megfelelően havi (50 fillértől 10 pengőig terjedő) megajánlásoknak összegét a háztulajdonos — házcsoportoknál a háztulajdonosok — szednék be s egészítenék ki a tényleges szükséglet mértékéig.

Ezzel kapcsolatban utasítom a háztulajdonos egyházi hatóságokat, hogy a miniszterelnöknek felhívása alapján az Országos Református Szeretetszövetség útján kapcsolódjanak be a hadiárvák gondozásába s az e célra rendelkezésükre álló fedezetet mindenkor a Szeretetszövetséghez juttassák el.

Debrecen, 1943 április 6.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1551-1943. szám. TÁRGY: A nemállami népiszkolai tanítók szolgálati idejének megállapítása tárgyában felterjesztett kérvények felszerelése.

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű iskolaszéki elnökök urakhoz.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 186.645-1943. VI. 5. ü. o. szám alatt hozzám intézett leiratát tudomásulvétel és az érdekeltek tájékoztatása céljából az alábbiakban szó szerinti másolatban közlöm:

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek jelen kelet és 186.645-1943. VI. 5. ügyszám alatt valamennyi népoktatási kerület kir. tanfelügyelőjéhez intézett rendeletének másolata:

Számos nemállami népiszkolai tanító szolgálati idejének helyesbítését kéri.

A felterjesztett kérvények azonban legtöbbször hiányosan, vagy el nem fogadható működési bizonyítványokkal vannak felszerelve és ezért az érdemleges intézkedés csak késedelmesen és többszöri iratváltás után történhetik meg.

Értesítem a kir. tanfelügyelő urat, hogy a jövőben csak azokat a kérvényeket bírálom el, amelyeket az érdekeltektől a szolgálati út betartásával szabályszerű működési bizonyítvánnyal, választási (alkalmazási) jegyzőkönyvvel vagy annak másolatával felszerelten terjeszt fel.

Szabályszerű a működési bizonyítvány, ha tartalmazza 1. az iskola székhelyét, 2. jellegét, 3. a szolgálat minőségét (rendes, helyettes, helyettesítéssel ideiglenesen megbízott, kiegészítő), 4. a szolgálat időtartamát (a szolgálat kezdete és vége pontosan megjelölendő) és azt, 5. hogy jogilag megüresedett állásra választatott-e (alkalmaztatott-e), vagy katonai szolgálatra bevonult, betegszabadságon lévő tanító helyettesül.

A hiányosan felszerelt vagy a közvetlenül felterjesztett kérvényeket érdemi elbírálás nélkül irattárba helyezem. Budapest, 1943. évi március hó 19-én.

A miniszter rendeletéből:

Dr. Boreczky Elemér s. k.,
miniszteri tanácsos.

Debrecen, 1943 április 6.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

Középiszkolás Szórványinternátus, Munkács.

Kedves Testvérünk!

A munkácsi Középiszkolás Szórványinternátus vezetője az 1943-44. iskolai évre pályázatot hirdet legkevesebb 12, legtöbb 25 ingyenes és kedvezményes internátusi helyre középiszkolai fiátanulók számára.

Pályázhatnak közép- vagy középfokú iskolai tanulmányokat végezni szándékozó fiúgyermek, akik az alant felsorolt feltételeknek (esetleg azok egyikének vagy másikának) megfelelnek:

1. kitűnő tehetség;
2. kárpátaljai szórványban élő (esetleg az asszimiláció veszélyének különösen kitétt) magyar családból való származás;
3. négy, vagy ennél többgyermekes családból való származás;

4. előnyben részesülhet pályázó a munkácsi református egyház Nagy Béla árvalapja terhére az esetben is, ha árva.

A kitűnő tehetség feltételének megfelelő pályázók közül bizonyos százalék a vallás- és közoktatásügyi minisztérium neveltetési segélyében részesül. Ezek előzetesen tehetségkutató versenyvizsgán kötelesek résztvenni. A versenyvizsga helye Munkács, ideje folyó 1943. évi április hó 18. E vizsgára utazás költsége megtérül.

Kérjük Testvérünket, hogy a munkaterületén élő és a fenti feltételeknek (vagy akár azok közül egynek is) megfelelő nőnevelőket kutassa fel és Szórványinternátusunk vezetésének h a l a d é k t a l a n u l j e l e n t s e b e. (Cím: Dr. Bartha Tibor, Munkács, Zrínyi Ilona-u. 26.) Közölje egyben részletesen azokat a körülményeket, melyeknél fogva őt internátusunk támogatására érdemesnek tartja.

Az internátus célja:

1. a magyar szórványok tehetséges és sokgyermekes családból származó gyermekeit ingyenesen kiiskoláztatni;

2. e gyermekekből a szórványok számára hivatástudattal eltelített, magyarságunk érdekeit szolgáló képes munkásokat nevelni. Célunk növendékeinket faluszolgálati pályákra irányítani és e szolgálatra megfelelően felkészíteni. Bízunk abban, hogy Testvérünk meglátja bővebb részletezés nélkül is ez ügyben magyarságunk érdekeinek szolgálatát és törekvéseinket támogatni fogja.

Munkács, 1943 március 25.

Szíves köszönettel:

A Munkácsi Középiskolás Szórványinternátus Vezetősége.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a Debreceni Protestáns Lapban közzé kell tenni és a Kiadóhivatal címére (Debrecen, Kálvin-tér 17., Püspöki hivatal, Postafiók 65) kell beküldeni. Hirdetési díj szavanként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2 pengő.

Büdszentmihály református egyházközsége a megüresedett VIII. számú tanítói állásra pályázatot hirdet. — Fizetés törvényes: 20% helyi, többi államszolgálat. Kötelesség: rábizott osztályok tanítása. Belmissziói munkában segédkezés. Pályázati kérvények e lap megjelenésétől számított 21 nap alatt Lelkészi Hivatalhoz küldendők. Állás azonnal elfoglalandó.

Nyírbogáti református egyházközség 21 napi határidővel pályázatot hirdet az elhalálozás folytán megüresedett kántortanítói állásra. Fizetés kántori: három szoba, konyha, előszoba, kamara, lakás melléképületekkel, 6 q búza, 32 q rozs természetben, 300 ar. korona. Tanítói: 19 kat. hold 61 □-öl föld hasznélvezete, melynek adóját egyház fizeti, 300 ar. korona készpénz, ismétlő oktatásért 70 ar. korona. Temetési stóla rendelet szerint. Föld és termény értékelése 51. Kötelessége hattanerős iskolában a rábizott osztály vagy osztályok vezetése, kántori teendők végzése, énekkar vezetése, lelkész-, tanítótársak helyettesítése, levantegegyesület vezetése, belmissziói munkában segédkezés. A törvényhozás által különválasztandó kántori javadalomban megnyugodni tartozik. Egyház fenntartja a jogot, hogy házikertjéből 400 □-ölet (cca ötödét) más álláshoz csatolhasson, de más földből kárpótlást ad.

Tiszadada református egyházközsége hősi halál folytán megüresedett kántortanítói állására pályázatot hirdet. Állás javadalma: 49 értékegységben háromszobás lakás, 22 kat. hold szántóföld, melynek adóját egyház fizeti; 3 öl kemény tűzifa beszállítva, 28 q rozs, államszolgálat, stóla s az állam által megállapítandó kántori fizetés. Földek jól bérbeadhatók, gazdálkodás tanítónak tilos. Kötelessége: a presbitérium által rábizott osztályok vezetése, kántori szolgálat végzése, énekkar vezetése, belmissziói munkában segédkezés, lelkész akadályoztatása esetén helyettesítése. Negyedik tanítói állás szervezés alatt. Pályázati határidő 21 nap. Kántorpróba saját költségén május 9-én délelőtt. Állás szeptember elsején elfoglalandó. Pályázatok válaszbellyel Lelkészi Hivatalhoz küldendők.

Tiszaföldvár református iskolaszéke pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett II. számú nőtanítói állásra. Az állás betöltése miniszteri engedélytől feltételzetten történik. Javadalom: törvényes lakbér, kezdőfizetés 30%-a, mint egyházi hozzájárulás és államszolgálat. Kötelesség: a kijelölt osztályok tanítása és a férfi tanerő osztályában a női kézimunka oktatása, belmissziói munkában segédkezés. A válaszbellyel ellátott kérvényhez mellékelni kell a Szolgálati Pragmatika 136. §-ában előírt okmányokat. Az állás a választás jóváhagyása után foglalandó el. Pályázati határidő 21 nap. Csak nőtanító pályázhat. Zsidó származású nem pályázhat. Református Iskolaszék, Tiszaföldvár.

TARTALOM:

Juhász Géza: Hanyatlak-e vallásos költészetünk?
Dr. Tóth Dezső: A stóla
Peleskey Sándor: A segédlelkész-probléma
L. S.: Szolgálat
Hírek az egyházmegyékből — Irodalom — Halottaink —
Krónika — Hivatalos értesítés — Pályázati hirdet-
mények — Hirdetések

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata, 1943—1022

KONFIRMÁCIÓRA

AJÁNLJUK MEGVÉTELRE:

Dr. Révész Imre: ÖNTUDATOS HIT — 30 P

Dr. Erdős József: HEIDELBERGI KÁTÉ — 30 P

Dr. Erdős Károly: AZ ÉN VALLÁSOM — 30 P

KONFIRMÁCIÓI EMLÉKLAPOK: 4, 6, 14, 22 és 24 filléres darabonkénti árban, kivétel szerint.

KONFIRMÁCIÓI BIZONYÍTVÁNY, fehér kartonlapon nyomva, két színben. — 06 P

„Méliusz” könyvkereskedés, DEBRECEN

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK

DEBRECENI FIÓKJA

Piac-utca 45-47. Telefon: 23-70, 23-71. FOGLALKOZIK A BANKÜZLET MINDEN ÁGÁVAL.

DEAK FERENC úriszabó, magyar ruha készítő

és papiszabósága. Hódmezővásárhely, IV., Felekt-ú. 46. szám. Az országos híró Szántó L.-nek 1935 óta haláláig volt palást-, tógakészítő mestere. Készítik ORLE-formába szövetselyempalástot, sülvet, tógát, övet, papi mellényt. Régit felújítok. Felvidéki, erdélyi Tiszteletes Úrknak nem ORLE-formájú palástjait mérsékelt áron átalakítom ORLE-formába. Ellismerő és ajánlólevelekkel, mintákkal szolgálok. Pontos időben, portómentesen szállítok ellismert finom anyagokból és szép munkával. Református iparos.

Lelkész urak figyelmébe!!!

RÓZSÁSSY JÓZSEF építési vállalkozó templomépítési, tatarozási és tervezési vállalata tájékoztató költségvetésekkel, tervekkel, szaktanácsokkal díjmentesen szolgál, helyszínre utazik.

Kálvinista cég!

Vállalati összegének 2-5%-át a református lelkészvárvak javára adja. Számos ellismerő és kitüntető bizonyítvány.

Tiszaiók.

Postafiók 11.

Kelvárosi Takarékpénztár Rt. fiókja, Debrecen

Ferenc József-út 53. Telefon: 28-40, 19-52.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával:

betétek elhelyezése kölcsönök folyósítása
értékpapírok vétele és eladása.

REFORMÁTUS

PAPI PALÁST ÉS SÜVEG

KÉSZÍTÉSE ELSŐRENDŰ KIVITELBEN

FÉNYES ILONA RIMASZOMBAT